

**GNIJEŽĐENJE GAVRANA *Corvus corax* U KOLONIJAMA SIVE
ČAPLJE *Ardea cinerea* U KONTINENTALNOJ HRVATSKOJ**

*Raven *Corvus corax* breeding in Gray Heron *Ardea cinerea* colonies
in continental Croatia*

IVANČICA JURČEVIĆ, JOZSEF MIKUSKA, TOMISLAV BOGDANOVIĆ

*Zavod za biologiju, Pedagoški fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku,
L. Jägera 9, 31000 Osijek; e-mail: ijurcevi@pedos.hr*

Gavran *Corvus corax* gnjezdarica je gotovo cijeloga zapadnog Palearktika. S gnježđenjem počinje vrlo rano. Jaja polaže već sredinom veljače (CRAMP i PERRINS 1994), a potom svoje napredne mladunce u gnjezdu hrani, između ostaloga, i jajima, odnosno tek izleglim ptićima drugih ptičjih vrsta koje se gnjezditi počnu kasnije – u ožujku, odnosno travnju.

U okviru istraživanja gnježđenja sive čaplje *Ardea cinerea* u rano proljeće, redovito obilazimo njihove kolonije u kontinentalnoj Hrvatskoj. Tako smo utvrdili da vje-

rojatno svaka kolonija sivih čaplji smještena u šumi, odnosno šumarku, ima svoj par gavrana koji se ondje, kao predatori, rado hrane jajima, odnosno mladuncima čaplji.

Dana 02.04.1999. godine u Lipovljanima u mladoj šumi graba, topole, breze i hrasta, gdje se gnijezde sive čaplje, čuli smo glasanje jednoga gavrana, a nešto kasnije primijetili dva gavrana u letu iznad kolonije. Istoga dana (02.04.1999.) u Kravarskom uočili smo gavrana kako sjedi u gnijezdu na stablu, na rubu šumice hrasta i graba, u kojoj se nalazi i kolonija sivih čaplji. Gnijezdo je bilo tipično gavrano i samo dvadesetak metara udaljeno od najbližega čapljinog gnijezda, tako da je zapravo bilo u sastavu kolonije, što drugdje nismo primijetili. U mješovitoj hrastovoj šumi u Trebovcu 02.04.1999. također smo zabilježili jednoga gavrana dok je letio nad kolonijom sivih čaplji i graktao.

Dvije godine kasnije, dana 29.03.2001., prebrojavajući gnijezda sivih čaplji u spomenutoj šumi u Trebovcu, slušali smo glasanje gavrana. U koloniji u Kravarskom pronašli smo, od ranije nam poznato, gavrano gnijezdo na stablu, ali prema izgledu gnijezda ocijenili smo da te godine nije bilo aktivno. Dana 05.04.2001. godine u koloniji sivih čaplji u šumi u Piljenicama također smo čuli glasanje gavrana, što daje naznaku da se u blizini i gnijezde.

Prilikom prebrojavanja kolonija sivih čaplji bio je češći slučaj da smo čuli glasanje gavrana nego da nismo. Pritom treba istaknuti da smo prebrojavanje čaplji organizirali iz Osijeka i da u samo dva dana obilazimo čak 13 kolonija od ukupno 16 koliko ih ima u cijeloj kontinentalnoj Hrvatskoj. S obzirom na opseg posla, na prostornu udaljenost i na kratko vremensko razdoblje, zapravo nikada nismo imali dovoljno vremena i mogućnosti utvrditi gdje se točno nalaze gavrano gnijezda.

Iako za ishranu gavrana pticama i ptičjim jajima CRAMP i PERRINS (1994) navode vrste iz porodica Anatidae, Tetraonidae, Phasianidae, Charadriidae, Laridae te ostale gnjezdarice na tlu, kao i sve vrapčarke, neosporno je da se naši spomenuti gavrani hrane, između ostaloga, i jajima, odnosno mladuncima čaplji (porodica *Ardeidae*). Zbog toga kolonije sivih čaplji, odnosno neposredna blizina njihovih kolonija, predstavljaju vrlo pogodno mjesto za gniježđenje ovih predatora.

LITERATURA

CRAMP, S., PERRINS, C.M. (1994): Handbook of the Birds of Europe the Middle East and North Africa. The Birds of the Western Palearctic. Vol. VIII. Oxford University Press, New York, pp. 206–222.

SUMMARY

Ravens were observed near the breeding colonies of Grey Heron in the Lipovljani forest on 2nd April 1999, in the Trebovec forest on 2nd April 1999 and 29th March 2001, in the Piljenice forest on 5th April 2001. Raven in the nest on forest edge tree was recorded inside Grey Heron breeding colony in Kravarsko on 2nd April 1999. It can be concluded that a breeding pair of Ravens, whose diet includes heron's eggs and nestlings, accompanies every heron's colony.